

JUSTITS MINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 14. september 2017
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Christian Nikolaj Søberg
Sagsnr.: 2017-0030-5823
Dok.: 2400160

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 832 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 17. august 2017. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Lisbeth Bech Poulsen (SF).

Søren Pape Poulsen

/

Thomas Tordal-Mortensen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 832 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren redegøre for brugen af og for ministerens holdning til brugen af flytbar DNA i straffesager?”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, der har oplyst følgende:

”DNA-profiler er et effektivt værktøj for politiet i efterforskningen af forbrydelser, og det kan spille en væsentlig rolle som bevis i straffesager. Hvis DNA skal bruges som bevis i en straffesag, forudsætter det et biologisk spor (f.eks. sæd, blod eller spyt), der er fundet på gerningsstedet eller på effekter (f.eks. et cigaretskod eller en handske), personer eller steder med tilknytning til forbrydelsen.

Det biologiske spor analyseres, og hvis der er sammenfald mellem DNA-profilen for sporet og DNA-profilen for en person (”match”), bliver den bevismæssige vægt af dette match beregnet. Den bevismæssige vægt udtrykkes med et tal (en såkaldt likelihoodkvotient – f.eks. 1:1.000.000), der angiver, hvor mange gange mere sandsynligt det er at finde match mellem spor og person, hvis sporet faktisk stammer fra personen, end hvis sporet stammer fra en tilfældig anden person i den danske befolkning.

DNA-profilanalysen vil ofte – afhængig af den beregnede bevismæssige vægt – være et meget stærkt bevis i en straffesag, der samtidig skal ses i sammenhæng med de øvrige oplysninger og beviser i sagen. Det kan f.eks. være relevant at se på, om den person, der matcher DNA-sporet, har befundet sig i nærheden af gerningsstedet på gerningstidspunktet, eller om personens køn, alder og signalement stemmer overens med, hvad der i øvrigt måtte være oplyst om gerningsmanden. Det gælder både, når det biologiske spor er afsat direkte på offeret eller gerningsstedet (eksempelvis sæd på et voldtægtsoffer eller blod på en smadret rude i forbindelse med et indbrud), og når der er tale om DNA på en genstand, der kan flyttes (ek-

sempelvis et cigaretskod, en handske eller en flaske fundet på eller ved gerningsstedet).

Særligt når der er tale om DNA fundet på effekter, der kan flyttes, vil det ofte være nødvendigt at overveje, om sporet kan være endt på eller ved gerningsstedet på en måde eller på et tidspunkt, der ikke er relateret til forbrydelsen. Uanset om det eksempelvis med overordentlig stærk vægt kan siges, at det er tiltaltes DNA, der er fundet på et cigaretskod i en brugsstjålet bil, kan det ikke uden videre konkluderes, at tiltalte også er gerningsmanden til brugstyveriet. DNA-profilanalysen vil også i en sådan situation sammen med de øvrige oplysninger i sagen indgå i domstolens samlede vurdering af beviserne i den konkrete sag.

Fra retspraksis findes en række eksempler på, at der er sket domfældelse i sager, hvor DNA på flytbare spor er indgået som bevis i sagen. Som eksempel kan nævnes Østre Landsrets dom trykt i Tidsskrift for Kriminalret 2016, side 592. I sagen, der vedrørte forsøg på tyveri ved indbrud i et kolonihavehus, var der fundet DNA på et cigaretskod, som lå inde i kolonihavehuset. Den tiltalte boede i samme kolonihaveforening, var tidligere straffet for indbrudstyveri og havde ingen forklaring på, hvordan et cigaretskod med hans DNA kunne befinde sig i kolonihavehuset. Den tiltalte blev fundet skyldig.

Et andet eksempel er Vestre Landsrets dom trykt i Tidsskrift for Kriminalret 2011, side 596. I sagen var der tale om forsøg på tyveri ved at opbryde et loft til en forretning. Gerningsmændene blev dog opdaget af en vægter og flygtede fra stedet. På flugtruten fandt politiet en taske med en stiksav og en skrællenøgle, som på grund af frisk savsmuld og afsmitning af maling konkluderedes at være blevet anvendt til opbrydningen af loftet. På stiksaven fandtes DNA, der matchede tiltalte. Tiltalte var tidligere straffet for indbrud og boede 35 km fra gerningsstedet. Der var således skabt en stærk formodning for, at tiltalte var den ene af gerningsmændene. Denne formodning blev bestyrket af tiltaltes skiftende og utroværdige forklaringer i sagen. Den tiltalte blev fundet skyldig.

Der er også i trykt retspraksis nogle få eksempler på, at der i lyset af sagens konkrete omstændigheder og øvrige beviser er

sket frifindelse, eksempelvis Vestre Landsrets dom trykt i Tidsskrift for Kriminalret 2011, side 216. Sagen vedrørte et indbrudstyveri i en villa, hvor der blev fundet et cigaretskod med DNA, som matchede tiltalte. Den tiltalte var tidligere straffet for berigelseskriminalitet, men der var ikke i øvrigt relevante oplysninger om tiltaltes personlige forhold eller opholdssted på gerningstidspunktet. Tiltalte blev frifundet med henvisning til, at cigaretskoddet var det eneste bevis, der knyttede tiltalte til gerningsstedet, og til, at der ikke var fremkommet andre oplysninger af bevismæssig betydning vedrørende tiltaltes forhold på gerningstidspunktet.”

Justitsministeriet kan henholde sig til Rigsadvokatens udtalelse.